โครงการฝึกอบรมบุคคลภายนอก
หลักสูตร"การพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน"
(การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ภาคกลาง
เป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้)

---

๑. หลักการและเหตุผล

กิจกรรมพัฒนาการใช้วัสดุทดแทนไม้เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการวิจัย พัฒนา เพื่อการใช้ประโยชน์จากวัสดุทดแทนไม้ ตลอดจนพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่า ควบคู่กับการเสริมสร้าง ความเข้มแข็งและการจัดการความรู้สู่การใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ คุ้มค่า ยั่งยืน และรักษาสิ่งแวดล้อมตามแนวคิดที่ว่า "วิจัยและพัฒนา รักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อการใช้ประโยชน์ไม้อย่างยั่งยืน"

จากการศึกษาวิจัย และพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ทดลองนำเศษไม้ ปลายไม้และเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรหลากหลายชนิดมาเป็นวัตถุดิบ ตลอดจนขึ้นรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ จนปัจจุบันสามารถผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้และผลิตภัณฑ์จากวัสดุทดแทนไม้ได้เป็นผลสำเร็จ ทำให้ได้รับความสนใจจากประชาชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเผยแพร่องค์ความรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมวัสดุทดแทนไม้ของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน กรมป่าไม้จึงได้จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน สังกัดส่วนพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ เป็นหน่วยปฏิบัติการในส่วนภูมิภาค จำนวน ๔ ศูนย์ ประกอบด้วย ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชนจังหวัดลำปาง ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดขอนแก่น ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี และศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดสงขลา

สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้โดยส่วนพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ได้เล็งเห็นว่า เพื่อเป็นการส่งเสริมให้บริการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีอย่างครบวงจรให้แก่ผู้ที่สนใจ ทั้งภาคประชาชน ภาครัฐ รวมทั้งผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณโดยรอบจังหวัดที่ตั้งและจังหวัดใกล้เคียง ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี จึงเห็นควรจัดการฝึกอบรมบุคคลภายนอกในหลักสูตร "การพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน" (การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ภาคกลางเป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้) ซึ่งประชาชนที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ประกอบเป็นอาชีพเสริมหรือสามารถพัฒนาจนเป็นอาชีพหลัก สร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชนรวมทั้งเป็นการรณรงค์และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงการใช้ประโยชน์วัสดุทดแทนไม้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืนโดย (๑) ลดปริมาณการใช้ไม้จากป่า

ช่วย...

ช่วยรักษาป่าให้เกิดความสมดุล (๒) ลดการเกิดภาวะโลกร้อนโดยการนำเศษวัสดุเหลือทิ้งมาผลิตเป็นวัสดุทดแทนไม้ แทนการเผาทำลาย (๓) ช่วยเพิ่มโอกาสการใช้ประโยชน์เศษไม้ ปลายไม้ เศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตรได้อย่างคุ้มค่า (๔) ช่วยเพิ่มมูลค่าของเศษไม้ ปลายไม้ เศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

๒. วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม

๒.๑ เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุการเกษตรเพื่อทำผลิตภัณฑ์ทดแทนไม้

๒.๒ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าของเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุการเกษตร

๒.๓ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ เทคโนโลยีการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้และเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้ ที่ได้รับไปริเริ่ม พัฒนา ต่อยอด และสร้างเป็นอาชีพที่มั่นคง หรือทำเป็นอาชีพเสริม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตัวผู้เข้ารับการฝึกอบรม ครอบครัว และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔ เพื่อเป็นการปกป้องและรักษาทรัพยากรป่าไม้

๓. กลุ่มเป้าหมายผู้เข้ารับการฝึกอบรม

เกษตรกรที่มีเศษไม้ ปลายไม้ และเศษเหลือทิ้งทางการเกษตร บุคลากรจากภาครัฐอื่นๆ ที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของกรมป่าไม้ บุคลากรจากภาคเอกชน รวมทั้งผู้ประกอบการที่มีความสนใจในการพัฒนาวัสดุทดแทนไม้ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๓๐ ราย

- กลุ่มทำผลิตภัณฑ์จากไม้
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- กลุ่มเครือข่ายป่าชุมชน
- กลุ่มเกษตรกร / สหกรณ์ผู้ปลูกไม้เศรษฐกิจ
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล / ผู้นำชุมชน

๔. วิธีดำเนินการฝึกอบรม

ในการฝึกอบรมนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ภาค โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ ภาคทฤษฎี การบรรยายและให้ความรู้จำนวน ๑๑ เรื่อง เป็นเวลา ๖ ชั่วโมง ๓๐ นาที

- เรื่อง ความสำคัญ มูลเหตุ ความเป็นมาของวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง ศักยภาพของเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุการเกษตร

- เรื่อง ประเภท...

- เรื่อง ประเภทของวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง กระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง เครื่องมือ และอุปกรณ์ สำหรับกระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง กาวที่ใช้เกี่ยวกับงานไม้และงานวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง ขั้นตอนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้จากวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง สีและสารเคลือบผิว
- เรื่อง การตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้

๔.๒ ภาคปฏิบัติการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ และการผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุทดแทนไม้ จำนวน ๕ เรื่อง เป็นเวลา ๙ ชั่วโมง

- เรื่อง การเตรียมวัตถุดิบสำหรับการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับงานไม้และงานวัสดุทดแทนไม้เบื้องต้น
- เรื่อง การประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุทดแทนไม้
- เรื่อง การตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้

๕. วิทยากรในการฝึกอบรม

นักวิชาการป่าไม้และเจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี ส่วนพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้

๖. ระยะเวลาในการฝึกอบรม

จำนวน ๔ วัน ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๖ เมษายน ๒๕๖๒

๗. สถานที่จัดฝึกอบรม

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี

๘. งบประมาณ

เบิกจ่ายจากแผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลผลิตบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรมหลักบริหารจัดการและพัฒนางานวิจัย กิจกรรมบริหารจัดการงานวิจัย เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน)

๙. ความสอดคล้อง...

๙. ความสอดคล้องต่อยุทธศาสตร์ขององค์กร

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมป่าไม้ ระยะ ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ กลยุทธ์ : ๓. พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีผลงานวิจัยด้านป่าไม้ ตามแนวทางการดำเนินงาน ข้อ ๓.๒) เผยแพร่ผลงานวิจัยด้านป่าไม้ ข้อ ๓.๔) ถ่ายทอดองค์ความรู้ผลงานวิจัยการป่าไม้ เพื่อสร้างอาชีพ รายได้ และต่อยอดเชิงพาณิชย์ และข้อ ๓.๕) สร้างเครือข่ายผู้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยด้านป่าไม้

๑๐. ตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้และสามารถทำชิ้นงานผลิตภัณฑ์ไม้ได้ตามที่กำหนด

๑๑. การประเมินผลโครงการ

ผู้รับผิดชอบจัดการฝึกอบรมออกติดตามผลการฝึกอบรมโดยออกแบบสอบถามผู้เข้ารับการฝึกอบรมถึงการนำความรู้จากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไม้และสามารถทำชิ้นงานผลิตภัณฑ์ไม้ได้ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการจัดการไม้สวนป่าและเศษเหลือจากไม้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและการเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวหรือกลุ่ม

๑๒. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๒.๑ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รู้ถึงความสำคัญและประโยชน์ของเศษไม้และเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร

๑๒.๒ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำเศษไม้และเศษวัสดุการเกษตรมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้ได้

๑๒.๓ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเล็งเห็นถึงความสำคัญของเศษไม้และเศษวัสดุการเกษตร

๑๒.๔ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเผยแพร่ต่อในชุมชนหรือหน่วยงานที่ตนสังกัดได้

๑๒.๕ เพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนและเกษตรกร ทำให้เพิ่มทางเลือกอีกทางหนึ่งในการประกอบอาชีพ

๑๒.๖ ช่วยลดปริมาณการใช้ไม้จากป่า และลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ

๑๓. ผู้รับผิดชอบ...

๑๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

๑๓.๑ ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี

๑๓.๒ ส่วนพัฒนาอุตสาหกรรมไม้ สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้ กรมป่าไม้

(ลงชื่อ).....ผู้เขียนโครงการ
(นายทินกร พิริยโยธา)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่
หัวหน้าศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี

(ลงชื่อ).....ผู้เสนอโครงการ
(นางสาวศรัณธร สุขวัฒน์นิจกูล)
นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ ทำหน้าที่
ผู้อำนวยการส่วนพัฒนาอุตสาหกรรมไม้

(ลงชื่อ).....ผู้ตรวจสอบโครงการ
(นายสุชาติ กิลยาวงศ์)
ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

(ลงชื่อ).....ผู้อนุมัติโครงการ
(นายปรมินทร์ วงศ์สุวัฒน์)
(.....)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมป่าไม้

กำหนดการฝึกอบรม

หลักสูตร "การพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน"

(การใช้ประโยชน์และเพิ่มมูลค่าเศษเหลือทิ้งทางการเกษตรในพื้นที่ภาคกลาง

เป็นผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้)

ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๓-๒๖ เมษายน ๒๕๖๒

ณ ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัสดุทดแทนไม้เพื่อชุมชน จังหวัดราชบุรี

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒		
๑๓.๐๐ – ๑๘.๐๐ น.	ลงทะเบียน/รับเอกสาร	
๑๘.๐๐ – ๑๙.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น	
วันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๒		
๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า	
๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน (ต่อ)	
๐๙.๐๐ – ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดการฝึกอบรม	ประธานในพิธีเปิด
๐๙.๓๐ – ๑๐.๓๐ น.	บรรยาย หัวข้อ เรื่อง - ความสำคัญ มูลเหตุ ความเป็นมาของวัสดุทดแทนไม้ - ศักยภาพของเศษวัสดุไม้และเศษวัสดุการเกษตร (รับประทานอาหารว่าง)	วิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๐.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.	บรรยาย หัวข้อ เรื่อง - ประเภทของวัสดุทดแทนไม้ - กระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ - เครื่องมือ และอุปกรณ์ สำหรับกระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ - กาวที่ใช้เกี่ยวกับงานไม้และงานวัสดุทดแทนไม้ - ขั้นตอนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้	วิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การเตรียมวัตถุดิบสำหรับการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๔.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติ การผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๘.๐๐ – ๑๙.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น	

วัน/เวลา	กิจกรรม	วิทยากร
วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๒		
๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า	
๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	บรรยาย หัวข้อ เรื่อง - การออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน เครื่องใช้จากวัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง) - อุปกรณ์ เครื่องมือ สำหรับงานไม้และงานวัสดุทดแทนไม้เบื้องต้น - การประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุทดแทนไม้	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๔.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติการใช้อุปกรณ์เครื่องมือสำหรับงานไม้และงานวัสดุทดแทนไม้เบื้องต้น	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๔.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	ฝึกปฏิบัติการประกอบ ขึ้นรูปผลิตภัณฑ์จากแผ่นวัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๘.๐๐๐ – ๑๙.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น	
วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๒		
๐๗.๐๐ – ๐๘.๐๐ น.	รับประทานอาหารเช้า	
๐๙.๐๐ – ๑๐.๐๐ น.	บรรยาย หัวข้อ สีและสารเคลือบผิว การตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น.	ฝึกปฏิบัติการตกแต่ง และการทำผิวผลิตภัณฑ์วัสดุทดแทนไม้	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน	
๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น.	ร่วมเสวนา ปรึกษาหารืออุปสรรค และปัญหาในกระบวนการผลิตแผ่นวัสดุทดแทนไม้ (รับประทานอาหารว่าง)	คณะวิทยากรของสำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้
๑๖.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.	พิธีปิดการฝึกอบรม	

หมายเหตุ: กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม